

LA DEMOCRATITZACIÓ DEL CINEMA

El MACBA aposta pel cinema alternatiu amb *syncinéma*

ALBA JUANOLA

Pot una conversa convertir-se en una pel·lícula? Podem crear pel·lícules només amb paraules? Seria això cinema? Totes aquestes preguntes les vol resoldre el *syncinéma*, terme usat per primer cop el 1952 per l'artista francès Maurice Lemaître.

Segons Eugeni Bonet, el *syncinéma* seria la destrucció de la pantalla en la seva forma tradicional i la introducció de la presència real dels actors en el cinema. És a dir, una concepció de la representació cinematogràfica com un espectacle complet on els espectadors actuen. A partir d'aquí, el "director" de la pel·lícula pot crear el tipus de cinema que més li convingui. El més important és que "el cosmos sencer sigui utilitzat per dur a terme l'espectacle cinematogràfic".

Per tant, una conversa es pot convertir en pel·lícula. I això és el que van fer l'actor Fèlix Pons i l'actriu Maria Ribera al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA). Actuaven llegint una conversa, la interpretaven i interactuaven amb el públic. Un espectacle ple de sorpreses i filosofia, amb un toc d'humor crític. Un aspecte molt important d'aquest tipus de cinema alternatiu és que l'espectador ha d'estar "emancipat". Ha de ser lliure i autònom, pot decidir quan s'avorreix i aixecar-se de la sala. Però, alhora, la seva llibertat no és plena perquè ja espera intervenir en l'espectacle quan hi assisteix.

Per altra banda, també es va tractar el terme del "cinema incorporat". És aquell tipus de situació en què les persones no són conscients de la manipulació social que pateixen. Per exemple, quan sona YMCM de *Village People* tots fem el mateix moviment amb els braços, com exemplars idèntics extrets d'una fàbrica.

Diferència amb el *paracinema*
Mentre el *syncinéma* és un corrent que ve del situacionisme i es centra en l'actitud dels actors i en sacsejar l'espectador, el *paracinema* es basa en pràctiques incorporades en l'art conceptual. Aquest últim es podria anomenar meta-cine-

Els actors Fèlix Pons i Maria Ribera interpretant la conversa. ALBA JUANOLA

ma. Maria Ribera, perquè l'espectador ho entengués millor, ho va metaforitzar sexualment. El *paracinema* seria la masturbació: "el cine que parla del cine amb el cine". En canvi, el *syncinéma* seria l'acte sexual, ha d'estar acompanyat,

incloure més factors i transgredir. El més sorprenent és que mentre el prefix "syn" en francès significa tot, fusionar o unió; la paraula sencera llegida en castellà té el significat contrari. "Sin cinema", és a dir sense cinema, que és

en el que es basa aquesta pràctica. Llavors, si no hi ha cap film en sí mateix, com s'entén la distribució d'aquest tipus de cinema? Què es distribueix quan no hi ha cap pel·lícula a distribuir? El més semblant és la visibilització i la quantitat de públic. El que es distribueix és el nostre imaginari, és una mena de muntatge crític. Dit d'una altra forma, el que es distribueix som nosaltres mateixos, però de manera diferent. "La fàbrica s'ha convertit en pel·lícula" afirmava el cineasta Érik Bullot.

El cinema imaginari

Una manera de fer *syncinéma* és incorporar-hi la hipnosis. La practiquen la Silvia Maglioni i el Graeme Thomson amb el cinema de matèria fosca. Bàsicament creen 78 fotogrames fixes a partir d'un guió d'extraterrestres. Projecten aquestes imatges a un públic determinat i els hi demanen que expliquin què hi veuen. Mentrestant, graven el so de tota aquesta conversa per fer una altra performance. Conviden a un altre grup de persones al cinema i els hi posen els àudios d'aquestes converses. D'aquesta manera s'imaginen el seu propi fotograma a través de les descripcions que van escoltant. És com la democratització del cinema. Cadascú en el seu imaginari, estimulat per la narració sonora, es crea una pel·lícula amb les seves pròpies imatges amb la seva pròpia personalitat. "Fes-te la teva pròpia pel·lícula", bromejava Maria Ribera. ...

L'exposició dels espectadors

Per entendre la dinàmica de l'humor de l'espectacle, es va fer participar al públic. Cada assistent es va haver d'imaginar un quadre amb tres únics colors i explicar-ho a la persona del seu costat. Després d'uns minuts de silenci, Ribera els va felicitar a tots: "acabeu d'exposar el vostre quadre al MACBA!", es va limitar a dir.

Han dit...

Tino Sehgal
ARTISTA
«És un cinema imaginari que es produeix i es deixa de produir alhora. S'aproxima a l'economia de les idees.»

Slavoj Žižek
FILÒSOF I CRÍTIC CULTURAL
«El cinema és l'últim art pervers, perquè no et dona allò que desitges, sino que et diu com desitjar.»